

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Ministerie van Algemene Zaken
De Minister-President
t.a.v. H.W.M. Schoof
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AW Den Haag

Datum 26 januari 2026
Betreft Beantwoording verzoek informateur

Geachte heer Schoof,

In reactie op het door u doorgeleide verzoek van de informateur over de stand van zaken van de doelgroepflexibele opvangregeling zend ik u hierbij de verzochte informatie.

A.W.H. Bertram

Secretaris-Generaal

Cluster secretaris-generaal

Directie
Bestuursondersteuning
Afdeling Advies en
Stukkenstroom

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-asiel-en-migratie

Onze referentie

7130152

Uw referentie

2025-013261/9689363

Bijlage(n)

1

Vraag 1: wat de stand van zaken is van deze regeling?

In het overhedenoverleg tussen de Minister-President en voorzitter VNG van 19 november jl. zijn afspraken gemaakt over de invoering van de doelgroepflexibele regeling (DFR) en is het belang nogmaals onderstreept¹. De regeling zorgt voor de financiering van meerjarige, stabiele en eenduidige huisvesting voor verschillende groepen (zoals Oekraïense ontheemden, statushouders en dat deel van de asielopvang dat ziet op gemeentelijke asielopvang). De bedoeling is dat het voor gemeenten makkelijker wordt om wooneenheden te creëren, zodat statushouders hiermee zo snel mogelijk uit de COA opvang gaan en dat we voorkomen dat ontheemden uit Oekraïne in het IND en COA systeem komen. Inzet is dat gemeentelijke spoedzoekers hier ook gebruik van kunnen maken. Om gemeenten te ondersteunen bij het realiseren van eenheden voor deze groep heeft het kabinet een doelgroepflexibele regeling inhoudelijk uitgewerkt, afgerond in afstemming met de VNG en aangekondigd richting de Kamer². De beoogde inwerkingtreding van de inhoudelijk afgeronde regeling is 1 mei 2026, zodat gemeenten in staat zijn om de regeling adequaat te kunnen uitvoeren. Het enige voorbehoud is de financiering die bij VJN -of bij formatie- definitief geregeld moet worden.

Kortom, de inhoudelijke regeling is af en staat. Het benodigde DFR budget meerjarig is bekend en geraamd (255 miljoen structureel), maar nog niet ingeboekt. Deze DFR zal in combinatie met de OEK middelen en de Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen (SFT+) van MVRO gemeenten de ruimte moeten bieden om bestaande opvangseenheden en nieuwe eenvoudige huisvestingsvoorzieningen aan de reguliere woningvoorraad toe te voegen. Uitdrukkelijk dus ook voor eigen woningzoekenden.

Nadere toelichting:

1. Statushouders

Op basis van de MPP (Meerjaren Productie Prognose)-ramingen stijgt de bezetting van het COA mede door het groeiende aandeel statushouders in de opvang. Om de kosten van met name noodopvang te beperken, is het bevorderen van uitstroom cruciaal. Ten behoeve van stabiele financiering is meerjarig budget nodig. Daarnaast wordt het met de DFR mogelijk voor gemeenten om direct opvang te bieden in de vorm van gemeentelijke asielopvang. Het belang van de DFR wordt hierdoor enkel nog groter.

In de COA opvang verblijven tussen de 10 en de 15.000 statushouders die vanwege ontbreken van huisvesting in de COA opvang moeten blijven. Dit is 1 op de 6 in de COA opvang. Met de SFT en de DFR helpt dit het COA en gemeenten om de uitstroom sneller (binnen 14 weken) te laten plaatsvinden en de statushouders te laten integreren. Uiteindelijk moet hiermee de opgave van gemeente onder de spreidingswet verminderen.

¹ Zie daarnaast ook brandbrief VNG dd. 22-09-25: "Bied gemeenten meerjarige zekerheid in plaats van tijdelijke lapmiddelen." en de oproep om op deze regeling vooruit te lopen in de brief d.d. 9 oktober 2025: "Wij constateren dat businesscases voor nieuwe opvanglocaties nu al vastlopen, doordat er geen meerjarige zekerheid kan worden geboden." Zie ook: VNG resolutie: naar een houdbare opvang van Oekraïense ontheemden, dd 28-11- 2025

² Verzamelbrief Oekraïne, Kamerstukken II 2025/26, 36045, nr. 3497, 28 november 2025

2. Budget Oekraïne

De kosten onder de RTB bedragen nu circa 2,7 miljard voor de hele beschermingsopdracht (ca 1,9 mrd. daarvan is voor onderdak/huisvesting). Het budget hiervoor stopt nu in maart 2028. De daadwerkelijke kosten zijn afhankelijk van veel factoren (zoals aan het front, in Europa) en kunnen in verschillende scenario's aanzienlijk verschillen. Gezien deze onzekerheden over de toekomst van Oekraïne is ter politieke weging om het dossier de komende jaren nog buiten het kader te houden of om het benodigde geld goed in de plaat op te nemen (conform advies van de studiegroep Begrotingsruimte) en de regelingen uit te werken.

Er wordt bezien welke opvanglocaties geschikt zijn voor transformatie naar een eenvoudige huisvestingsvoorziening en welke praktische en juridische mogelijkheden er zijn om andere locaties zo veel mogelijk te benutten. Daarnaast is het doel een groot deel van de huidige locaties waarin ontheemden maar ook statushouders verblijven, toe te voegen aan de reguliere huisvestingsvoorraad, uiteraard met behoud van basisvereisten. De wijze waarop wordt momenteel juridisch en uitvoeringstechnisch uitgezocht.

Doel is na het aflopen van de RTB om ontheemden uit Oekraïne zo snel mogelijk via de SFT+ en de DFR onder te brengen in een eenvoudige huisvestingsvoorziening. Oekraïners gaan dan ook een hogere eigen bijdrage of huur betalen. Dan gaan de kosten van het OEK dossier ook substantieel dalen. De inmiddels ingezette daling (realisatie 2025 waarschijnlijk circa 2,3 miljard) komt doordat gemeenten minder opvang realiseren dan gelet op de instroom eigenlijk nodig is.

3. SFT+

Ter ondersteuning van het omklappen van opvanglocaties naar huisvesting kunnen gemeenten gebruikmaken van subsidies beschikbaar zoals de Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen (SFT+). Het budget (178 mln) voor de SFT is beschikbaar voor 2026 en 2027 op de begroting van het ministerie van VRO. Er zijn na 2027 geen SFT-middelen meer beschikbaar. Uiteraard is bij het vaststellen van het budget voor de lopende SFT+ geen rekening gehouden met een bijdrage aan het grootschalig omklappen van opvangseenheden. Als dit op termijn wel nodig is, zullen er meer en langduriger middelen benodigd zijn voor VRO waarbij ook naar de huurtoeslag moet worden gekeken. Hier wordt een claim voor voorbereid voor de voorjaarsbesluitvorming.

AenM (met de DFR) en VRO (met de SFT) werken samen aan een samenhangende aanpak om te zorgen voor (tijdelijke) huisvesting als overbrugging tussen opvang en reguliere huisvesting.

Vraag 2: Kan een inschatting gegeven worden van de mate waarin gemeenten hiervan gebruik zullen gaan maken.

Gemeente en VNG vragen al lange tijd naar een regeling die beter aansluit op de praktijk waar gemeenten mee te maken hebben: doelgroepflexibel kunnen inzetten van capaciteit, verplichtingen kunnen aangaan en daarmee investeringen kunnen afschrijven over termijn van minimaal vijf jaar, en een flexibeler bekostigingssystematiek die recht doet aan regionale en lokale verschillen in de hoogte van kosten.

Datum

26 januari 2026

Onze referentie

7130152

Bij het realiseren van opvang lopen gemeenten er tegenaan dat contracten (vastgoed maar ook personeel) met de huidige regelingen slechts voor korte tijd kunnen worden afgesloten. Tevens is het lastig om diverse doelgroepen samen te huisvesten, omdat voor elke doelgroep een andere regeling en verantwoording geldt. Ook willen gemeenten capaciteit (mocht die vrijkomen terwijl verplichtingen nog doorlopen) flexibel kunnen inzetten voor andere doelgroepen, uiteindelijk ook aan hun eigen inwoners (spoedzoekers). Om stabiliteit in de opvang te kunnen realiseren, is meermaals het verzoek ingediend voor een meerjarige, doelgroepflexibele regeling.

De VNG geeft aan dat het merendeel van de gemeenten geïnteresseerd is en met de regeling aan de gang kan.

Vraag 3: Kan een beeld gegeven worden van het gebruik van de huidige, bestaande regelingen.

De DFR zal in ieder geval de BooO, DSL en DGO integreren. Hiermee ontstaat er voor gemeenten een eenduidige en langjarige regeling. De SFT+ blijft zoals gezegd naast de DFR beschikbaar.

1. Bekostingsregeling opvang ontheemden uit Oekraïne (BooO)

Op dit moment zijn in alle Nederlandse gemeenten ontheemden uit Oekraïne ingeschreven. Nagenoeg alle gemeenten hebben een of meerdere gemeentelijke opvanglocaties gerealiseerd. Het aantal plekken bedroeg in 2025 gemiddeld 95.905. De totale kosten voor 2025 zijn geraamd op € 1.917 miljoen. Dit is het opvangdeel van de 2,7 miljard (zie hierboven). Voor de looptijd van de RTB plus een jaar zijn hier nog middelen beschikbaar.

2. Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden uit Oekraïne (BeoO)

Deze regeling ziet toe op de bekostiging van eerste opvang (crisis noodopvang en regionale coördinatiekosten op het niveau van de veiligheidsregio's). Alle veiligheidsregio's hebben een regionale coördinerende partij aangewezen (provincie, veiligheidsregio dan wel centrumgemeente), Alle coördinerende partijen maken gebruik van deze regeling. Geraamde kosten 2025 zijn € 36 miljoen.

3. Doorstroomlocaties (DSL)

Op dit moment zijn er 41 doorstroomlocaties met in totaal ruim 1400 plekken operationeel. Het ministerie van AenM heeft contact met circa 100 gemeenten

over gerealiseerde of nog te realiseren doorstroomlocaties. De totale kosten structureel zijn geraamd op € 56 miljoen voor 3.250 plekken.

4. Duurzame Gemeentelijke opvang (DGO)

Op dit moment zijn 964 DGO-plekken operationeel. De verwachting is dat dit oploopt naar ca. 2200 plekken in 2026. Dit zijn gemeentelijke opvangplekken (asiel). Dit betreft 3.000 plekken voor 51 mln.

5. Hotel en Accommodatieregeling (HAR)(+)

De HAR+ is in augustus jl. gepubliceerd. Op peildatum 11 november 2025 is via de HAR+ aan 820 statushouders tijdelijk onderdak geboden door 42 gemeenten en voor 101 statushouders is de HAR+ gebruikt voor onzelfstandige huisvesting door 17 gemeenten. Op dit moment zorgt het COA voor opvang van nareizigers in hotels. Uitgangspunt is dat gemeenten de verantwoordelijkheid van het COA overnemen en met hulp van de HAR+regeling of de bekostigingsregeling nareizigers overneemt als dat niet lukt in reguliere sociale woningen. In de periode tot aan inwerkingtreding van de DFR wordt uitgezocht of – na afloop van de HAR+ - de financiële vergoeding van tijdelijk onderdak in bijvoorbeeld hotels dan wel onzelfstandige huisvesting wordt opgenomen in de DFR en in welke vorm. Zonder nadere besluitvorming loopt de HAR af per 1 juli 2026.

6. Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen (SFT+)

Gemeenten kunnen vanaf 19 januari 2026 weer een aanvraag indienen voor de vierde tranche van de Stimuleringsregeling Flex en Transformatiewoningen (SFT+). De regeling is verbreed en de bijdrage per woning verhoogd, waardoor meer projecten in aanmerking komen voor ondersteuning. Met de SFT kunnen snel nieuwe woningen worden gerealiseerd door flexwoningen te plaatsen, gebouwen een nieuwe woonbestemming te geven of gebouwen te verbouwen. Het budget (178 mln) voor de SFT is beschikbaar voor 2026 en 2027. Erna zijn geen middelen beschikbaar; jaarlijks na 2027 is een vergelijkbaar bedrag nodig. De SFT+ is geen onderdeel van de DFR, maar een regeling van de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Minimaal 30% van de gerealiseerde woningen met de SFT+ moet worden gereserveerd voor Oekraïense ontheemden of statushouders, de regeling draagt daarmee bij aan de uitstroom van Oekraïners en statushouders uit de opvang.